

ÖDEMELİ TV ve İNTERNET SERVİS SAĞLAYICILARI

Dünya çapındaki teknolojik değişimler içinde bulunduğumuz asırda daha da hız kazanmış ve insan yaşamının her noktasında köklü değişimlere neden olmuştur. Teknoloji ile iç içe olan diğer sektörler gibi Ödemeli TV sektörü de dünya genelinde bu değişimlerden en çok etkilenen alanlardan biridir. Teknolojik devrimlerin sonucunda çeşitlenen ulaşım kanalları ve değişen tüketim alışkanlıkları, büyümeye devam eden sektörün gelişim yönünün geçmiş yıllara göre farklı doğrultulara kaymasına neden olmuştur. Bununla birlikte söz konusu teknolojik dönüşümler Ödemeli TV sektörünün gelişimini tehdit eden yeni unsurlar da ortaya çıkarmıştır.

İnternet bağlantılarının hızlanmasıyla birlikte yüksek kaliteli video içeriklerinin internet üzerinden izleyicilere iletilmesi mümkün hale gelmiştir. Kablosuz internetin yayılması sonrasında bu içeriklere erişim sadece masaüstü veya dizüstü bilgisayarlarla sınırlı kalmamış, akıllı telefonlar, akıllı televizyonlar, tablet bilgisayarlar, oyun konsolları, vb. cihazlarla istenilen video içeriklere istenilen yer ve zamanda ulaşma imkânı sağlanmıştır. Bu teknolojik gelişmelerin sonucunda VOD³ ve OTT² gibi zengin video içeriklerin sağlandığı servislerin yanı sıra geleneksel televizyon yayınlarını internet üzerinden izleyicilere ulaştıran IPTV¹ ve vMVPD⁴ gibi hizmetler ortaya çıkmıştır. Söz konusu bu yeni servisler rekabeti yoğunlaştırmış ve Ödemeli TV sektörünü derinden etkilemiştir.

Leichtman Research Group tarafından hazırlanan rapora göre ABD Ödemeli TV pazarında 2017 yılında 1,5 milyon abone kaybı yaşanmışken, 2018 yılında kayıp 2,9 milyon olmuş ve abone sayısı 89,1 milyona gerilemiştir. Özellikle uydu üzerinden verilen hizmetlerde 2,4 milyon abone kaybı dikkat çekmektedir. Ayrıca vMVPD abonelerinin sayısının %19 artarak 4 milyona ulaşması önemli diğer bir gelişmedir. NAGRA KUDELSKI'nin hazırlamış olduğu PAY TV Innovation Forum 2018 raporuna göre ise, tarihte ilk defa 2018 yılının ilk çeyreği sonunda Birleşik Krallıkta OTT abone sayıları Ödemeli TV abone sayılarını aşmıştır. Netflix, Amazon Prime ve Sky NOW TV abone sayıları 15,4 milyona ulaşırken, ödemeli TV abone sayısı 15,1 milyonda kalmıştır. Bu durum dünya çapında Ödemeli TV sektöründeki rekabetin hangi düzeylerde yaşandığını göstermekle birlikte, ülkemizdeki pazarının önümüzdeki dönemlerde etkileneceği faktörlere ışık tutmaktadır.

Bilgi Teknolojileri Kurumu'nun (BTK) 2018 yılı dördüncü çeyrek verilerine göre, ülkemizdeki Ödemeli TV abone sayısı bir önceki yıla göre %7,9 artışla 2018 yılını sonunda 7 milyona ulaşmıştır. IPTV hizmetlerinin aboneliklerindeki artış hızı dikkat çekmektedir. Uydu platformlarının aboneliklerinde son iki senedir artış yaşanmakla birlikte, söz konusu artış internet servis sağlama ve Ödemeli TV hizmetlerini bir sepet halinde ekonomik fiyatlarla sunan şirketler tarafından kaydedilmiştir. Yüksek değerli içeriklere sahip olsa dâhi yalnızca Ödemeli TV hizmeti veren yüksek abonelik ücretli uydu platformlarındaki abone kaybı geçmiş yıllarda olduğu gibi devam etmiştir. Kablo üzerinden verilen hizmetlerdeki aboneliklerde ise düşük oranlı da olsa artış sürmüştür.

Gelişmiş ülkelerde Ödemeli TV sektörünü derinden etkileyen OTT, VOD ve vMVPD gibi servisler henüz ülkemiz pazarını etkilemekten uzak görünmektedir. Buna rağmen ülkemizde Ödemeli TV hizmeti veren kuruluşlar kendi bünyelerinde oluşturduğu OTT ve vMVPD servisleriyle gelecek dönemde oluşacak rekabet ortamına kendilerini şimdiden adapte etmeye başlamışlardır. Diğer yandan kur artışlarına bağlı olarak yükselen içerik maliyetleri, Ödemeli TV hizmeti veren platformların abonelik ücretlerini arttırmaya zorlamaktadır. Yükselen maliyetler ve hizmet bedelleri sektörün yeteri kadar büyümesine engel oluşturmaktadır. Ayrıca korsan yayınların giderek artması ve bunlara karşı alınan önlemlerin yetersiz kalması sektörün mücadele etmesi gereken başka bir ciddi sorundur.

Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre 2018 yılı itibarıyla ülkemizde 23,2 milyon hane bulunmaktadır. Ülkemizde Ödemeli TV penetrasyon oranı %29,5 olup sektörün önünde büyüebileceği çok geniş bir alan mevcuttur. Sektörde büyümenin devam edeceği beklemeyle birlikte, güncel ekonomik koşullar ele alındığında sektörün büyüme yönünün daha düşük abone ücreti talep eden platformlara doğru kayacağını öngörüyoruz. Yalnızca uydu platformu hizmeti veren şirketlerde abone kayıplarının sürmesini, Ödemeli TV ve İnternet hizmetini beraber sunan şirketlerde abone artışlarının devam etmesi bekliyoruz. Özellikle IPTV, OTT ve vMVPD aboneliklerindeki artışların önümüzdeki dönemlerde dikkat çekeceği düşünüyoruz.

ÖDEMELİ TV ve İNTERNET SERVİS SAĞLAYICILARI

Ülkemizde sabit geniş bant internet abonesi sayısında ise artış devam etmiş ve BTK verilerine göre 2018 yılı sonunda abone sayısı %12,6 artışla 13,4 milyona ulaşılmıştır. Söz konusu artışta her geçen gün internet ihtiyacının artmasının yanı sıra internet servis sağlayıcılarının altyapılarındaki gelişmelerde etkili olmuştur. Ülkemizdeki fiber bağlantı⁵ uzunluğu 355 bin km'ye ulaşırken bu hattın 125 bin kilometresi omurga geri kalan kısmı erişim için kullanılmaktadır. Ancak ülkemizdeki fiber internet altyapısı nüfusumuz ve toprak genişliğimiz bakımından halen yetersiz seviyede bulunmakta olup, yeni altyapı yatırımlarına ihtiyaç duyulmaktadır.

OECD genelinde ağırlıklı ortalama penetrasyon oranı Aralık 2017 itibariyle DSL⁶ için %12,4, kablo için %9,9 ve fiber için %7,1 seviyesinde gerçekleşmiştir. Ülkemizde ise 2018 sonu itibariyle sabit genişbant internet penetrasyonunun DSL için %11,6 kablo için %1,1 ve fiber için %3,6 seviyesinde olması, ülkemizdeki pazarın büyüme potansiyelini ve başta fiber olmak üzere internet altyapı yatırımlarına olan ihtiyacı ortaya koymaktadır. Türkiye'de nüfusa göre sabit genişbant penetrasyon oranı %16,3 iken OECD ortalaması %30,4'tür. Ayrıca ülkemizdeki sabit geniş bant abonelerinin %71'si DSL bağlantılarıyla düşük hızlı internet kullanmaktayken bu oran OECD ülkelerinde ise %42 seviyesindedir. Bu durum internet servis sağlayıcılarının ülkemizdeki büyüme potansiyelini ve yönünü göstermektedir.

2018 yılı sonunda ülkemizdeki DSL abonelikleri %9,7 artışla 9,5 milyona olurken fiber aboneliklerinde %19,9 gibi dikkat çekici bir artış sağlanmış ve 2,8 milyon aboneye ulaşılmıştır. Son dönemdeki fiber abone artış sebebi, genişleyen altyapının yanı sıra servis sağlayıcı şirketlerin DSL hızında ancak uygun fiyatlı fiber internet paketleri sunarak fiber abonelerini arttırmasıdır. Kablo internet aboneliklerinde de büyüme devam etmiş ve %12,7 artışla abone sayısı 932 bin olmuştur.

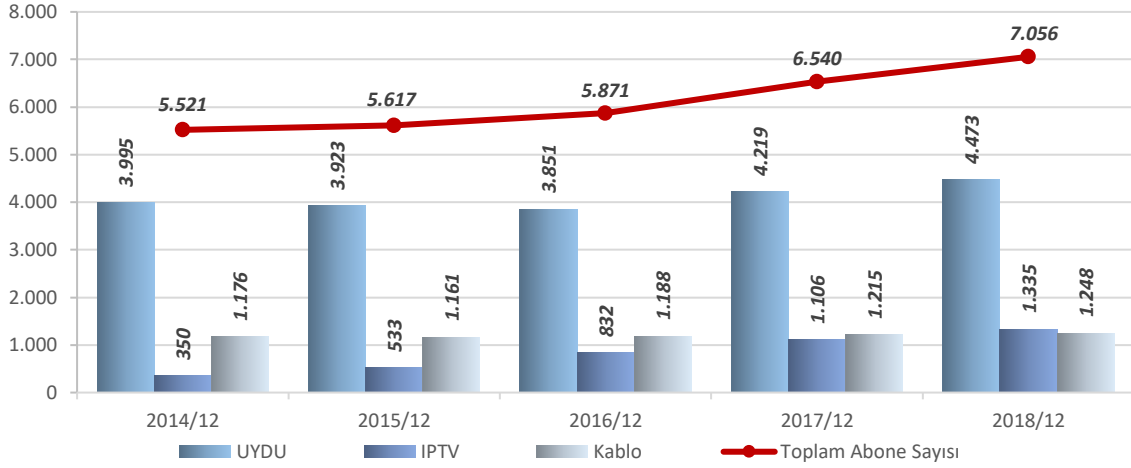
İnternet Servis Sağlayıcılarının (İSS) gelirleri incelendiğinde ise, artan abone sayısına paralel olarak hizmet gelirlerinde artış yaşandığı görülmektedir. Ancak sektörün abone başına aylık ortalama gelirleri (ARPU) incelendiğinde, abone başına gelirlerdeki 2018 yılında yaşanan düşüş dikkati çekmektedir. 2017 yılında 54,1 TL olan ARPU 2018 yılında %3,3 azalmış ve 52,3 TL'ye düşmüştür. Bununla birlikte 2019 yılından itibaren Adil Kullanım Kotası uygulamasının sona erdirilmesiyle yükselen tarife ücretleri sonucunda İSS şirketlerinin gelirlerinde önümüzdeki dönemlerde artış yaşanması beklenmektedir. Ancak eski tarife fiyatlarıyla devam eden taahhütler nedeniyle 2019 yılındaki hizmet geliri artışlarının, yapılan zam oranının altında gerçekleşeceği öngörülmektedir.

Gelişen teknoloji ve toplumun değişen alışkanlıkları sonucunda sabit geniş bant internet abonesi sayısındaki artışın 2019 yılında da sürmesini bekliyoruz. Ancak yükselen abonelik ücretleri nedeniyle büyüme hızının 2018 yılının gerisinde kalacağını tahmin ediyoruz. Devam eden düşük hızlı uygun fiyatlı fiber internet kampanyaları sonucunda en yüksek artış oranının fiber bağlantılarda olacağını öngörüyoruz. Bununla birlikte son dönemlerde ülkemiz ekonomisinde yaşanan likidite sıkışıklığı, artan finansman maliyetleri ve yüksek kur seviyeleri göz önüne alındığında, ağırlıklı olarak ithal teknolojik ürünlerden oluşan internet altyapı yatırımlarının 2019 yılında yavaşlamasını bekliyoruz.

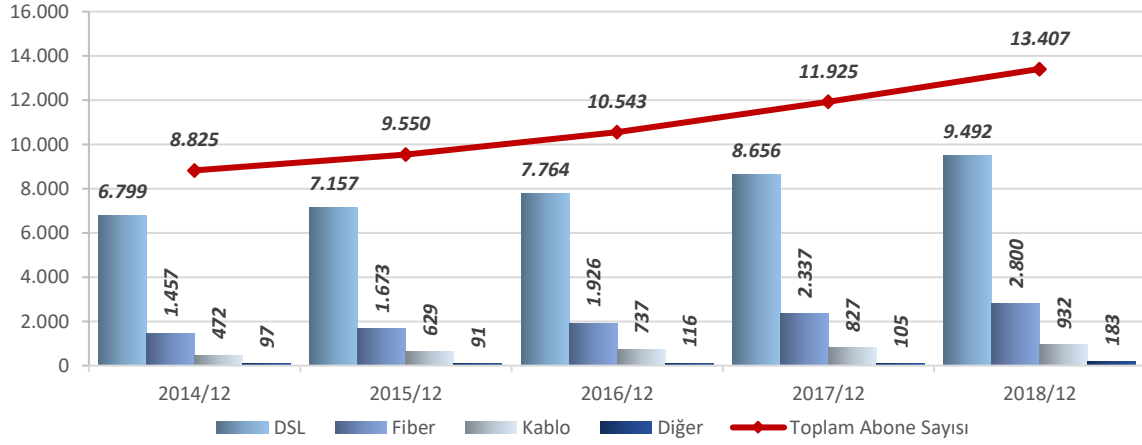
1. **IPTV:** "Internet Protocol Television" ifadesinin baş harflerinden oluşmaktadır. TV yayınlarının internet protokolüyle mevcut internet altyapısı üzerinden taahhüt edilmiş bir kalitede kapalı devre olarak iletilmesidir.
2. **OTT:** "Over The Top" ifadesinin baş harflerinden oluşmaktadır. Video içeriklerinin açık internet vasıtasıyla, farklı kalitelerde iletilmesidir. OTT yayınlarının en büyük özelliği akıllı televizyon, bilgisayar, lap-top, tablet, akıllı telefon, oyun konsolu, set-up box vb. cihazlar üzerinden internet bağlantısının mevcut olduğu her yerde belirli bir zaman aralığında kısıtlı olmaksızın takip edilebilmesidir.
3. **VOD:** "Video On Demand" ifadesinin baş harflerinden oluşmaktadır. VOD servislerince sağlanan farklı kalitelerdeki video içerikleri internet üzerinden çeşitli cihazlar yoluyla ücretli veya ücretsiz abonelik yoluyla elde edilebilmektedir.
4. **vMVPD:** "virtual Multichannel Video Programming Distributor" ifadesinin kısaltmasıdır. TV yayınlarının açık internet protokolüyle internet erişimi olan her türlü görüntüleme cihazlarına ulaştırılmasını sağlayan bir uygulamadır. Bu uygulamayla Ödemeli TV platformları mevcut yayın paketlerinden daha az kanal barındıran paketleri daha uygun fiyatlarla sunmaktadır.
5. **Fiber Bağlantı:** İnce cam tellerden oluşan fiber optik kablolar vasıtasıyla ışık formuna dönüştürülmüş verilerle internet iletiminin sağlanmasıdır. Bu sayede uzak noktalara dahi fiber optik kablolar yoluyla hızlı internet hizmeti sunulabilmektedir. Bununla birlikte fiber bağlantı için sabit telefon hattı bağlantısına ihtiyaç bulunmamaktadır.
6. **DSL:** "Digital Subscriber Line" ifadesinin baş harflerinden oluşmaktadır. DSL bağlantıları telefon altyapısında bulunan bakır kablolar üzerindeki uygun genişbantı kullanarak internet erişimi sağlamaktadır. Bakır kabloların yapısı gereği meydana gelen direnç nedeniyle kablo uzunluğu arttıkça bağlantı hızı düşmektedir. Bu nedenle DSL bağlantılardan elde edilen azami bağlantı hızları fiber kablolarla kıyasla düşük kalmaktadır.

GÖSTERGELER

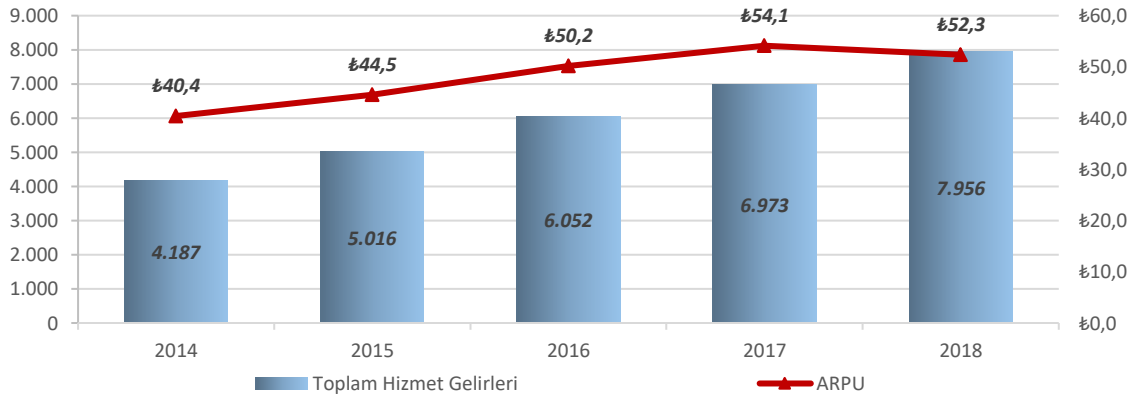
Şekil 1- Türlerine Göre Ödemeli TV Abone Sayıları ve Ödemeli TV Toplam Abone Sayıları (Bin Adet)



Şekil 2- Türüne Göre Sabit İnternet Abone Sayıları ve Sabit İnternet Abone Toplam Sayıları (Bin Adet)



Şekil 3- İSS Toplam Hizmet Gelirleri (milyon TL) ve Abone Başına Aylık Ortalama Gelir* (ARPU)



*Belirtilen yılların ARPU hesaplaması, veri yılının sonunda abone sayısı ile bir önceki yıl sonundaki abone sayısının ortalaması alınarak hesaplanmıştır.

Kaynaklar: BTK



İstanbul Uluslararası Derecelendirme Hizmetleri A.Ş.

Esentepe Mah. Büyükdere Cad. Müselles Sok. Onur İş Merkezi No:1/2
Şişli / İSTANBUL

Tel: 0212 272 01 44

Fax: 0212 257 54 85

Tahir Murat Kahveci – Kredi Derecelendirme Uzmanı

tahir@turkrating.com

Bu rapordaki bilgiler ve yorumlar, kamuya açık, güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan temin edilen bilgilerden derlenmiştir. Bununla beraber, bu raporda geçen bilgilerin kullanılması veya bu raporun yararlandığı kaynaklardaki hata ve eksikliklerden doğan bilgilerin kullanılması sonucunda yatırımcıların uğrayabilecekleri doğrudan ve/veya dolaylı zararlardan İstanbul Uluslararası Derecelendirme Hizmetleri A.Ş. sorumlu tutulamaz. Bu raporlar hiçbir şekilde menkul kıymetlerin alımı veya satımı konusunda tavsiye olarak yorumlanmamalıdır. Kullanan ancak kendi bilgi, inisiyatif ve değerlendirmesi ile hareket edecektir.
